

Sprawozdanie Komisji na temat pożarów lasów: zmiana klimatu co roku staje się bardziej zauważalna

Bruksela, 29 października 2021 r.

Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej (JRC) przedstawiło dzisiaj 21. edycję swojego [corocznego sprawozdania na temat pożarów lasów w Europie, na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej](#), dotyczącą 2020 r. Po [2019 r., który był najgorszym roku w historii](#), 2020 r. był kolejnym rokiem, w którym w pożarach spłonęły duże obszary naturalne w Europie. Pomimo zwiększonego poziomu gotowości w państwach UE w 2020 r. w UE spłonęło około 340 000 hektarów (ha), co stanowi obszar o 30 proc. większy niż Luksemburg.

Okres pożarów w 2021 r. okazał się jeszcze gorszy. W chwili publikacji niniejszego sprawozdania płomienie pochłonięły już około 0,5 mln ha, z czego 61proc. to lasy, których regeneracja zajmie lata. Około 25 proc. spalonych obszarów w Europie znajdowało się na obszarach Natura 2000, czyli unijnych rezerwach różnorodności biologicznej. W roku bieżącym UE wzmocniła swoje zdolności do udzielania pomocy państwom w tym sezonie pożarowym, co zostało już szeroko wykorzystane w przypadku dużych pożarów, które tego lata dotknęły regionu Morza Śródziemnego.

Zmiana klimatu co roku staje się również coraz bardziej zauważalna. Wyraźnie obserwowalna tendencja wzrostowa wskazuje na wyższy poziom zagrożenia pożarowego, dłuższe okresy pożarów i intensywne szybko rozprzestrzeniające się „mega pożary”, w przypadku których tradycyjny sprzęt do gaszenia ma małą skuteczność. Tego roku do końca czerwca spłonęło już około 130 tys. ha, co stanowi tradycyjny początek sezonu pożarowego. Pożary nie dotyczą już tylko państw południowych, lecz stanowią rosnące zagrożenie również dla Europy Środkowej i Północnej. Ponad dziewięć pożarów na 10, jest spowodowanych działaniami człowieka. Kampanie uświadamiające i edukacyjne na temat zagrożenia pożarami mają zatem kluczowe znaczenie w zapobieganiu klęskom żywiołowym.

Główne ustalenia zawarte w sprawozdaniu

- Ze sprawozdania za 2020 r. w sprawie pożarów lasów wynika, że najbardziej ucierpiała Rumunia, a następnie Portugalia, Hiszpania i Włochy, co odnotowano w sprawozdaniach krajowych;
- Pożary lasów poważnie dotknęły europejskie obszary chronione „Natura 2000”: ich powierzchnia wynosiła 136 331 ha, co stanowiło około 40 proc. łącznej powierzchni obszarów spalonych w 2020 r. – nieco mniej niż w 2019 r., ale powyżej średniej z ostatnich 9 lat;
- Niestety w Rumunii, podobnie jak w 2019 r., prawie połowa całkowitego spalonego obszaru znajdowała się na obszarach Natura 2000, głównie w rezerwacie przyrody w delcie Dunaju;
- W 2020 r. pożary na ponad 30 ha dotknęły 20 państw członkowskich, powodując spalenie łącznie 339 489 ha, czyli nieco więcej niż odnotowano w 2019 r.;
- Więcej osób straciło również życie w sezonie pożarowym w 2020 r. w porównaniu z 2019 r.: Hiszpania w swoim sprawozdaniu krajowym zgłosiła sześć ofiar, z czego cztery to strażacy;
- W 2020 r. [Usługa programu Copernicus w zakresie zarządzania kryzysowego](#) szybkiego mapowania została uruchomiona 17 razy, aby umożliwić szczegółowe mapowanie pożarów lasów, co jak dotąd stanowi mniej aktywacji niż w 2021 r.;
- W 2019 r. [Unijny Mechanizm Ochrony Ludności](#) został zmodernizowany dzięki flocie samolotów gaśniczych za pośrednictwem [rescEU](#), co zwiększyło jego zdolność do udzielania pomocy państwom w tym sezonie pożarowym.

Sezon pożarów lasów w 2020 r. charakteryzował się dużą liczbą pożarów środowiskowych w pierwszej połowie roku. Zimą pożary wybuchały w delcie Dunaju i w Pirenejach, a wiosną głównie w regionie bałkańskim. Latem i jesienią najbardziej ucierpiały kraje śródziemnomorskie, a w szczególności Hiszpania i Portugalia, które odnotowały największe pożary w UE w 2020 r. Największe pożary w ciągu roku miały miejsce poza UE – na Ukrainie w pobliżu zakopanego reaktora jądrowego w Czarnobylu.

Wypowiedzi członków kolegium komisarzy:

Marija **Gabriel**, komisarz do spraw innowacji, badań naukowych, kultury, edukacji i młodzieży, odpowiedzialna za Wspólne Centrum Badawcze, stwierdziła: *Zmiana klimatu zwiększa ryzyko i skalę pożarów lasów na całym świecie. Od 2016 r. bezprecedensowe pożary, które miały miejsce na świecie wykazują się niespotykanymi dotąd cechami i intensywnością. W ostatnich dziesięcioleciach obserwowaliśmy wzrost naszych lasów w UE i musimy je chronić bardziej niż kiedykolwiek, aby uzdrowić naszą planetę. JRC i Komisja Europejska będą korzystać ze zdobyczy nauki i technologii oraz realizować politykę i współpracę mające zapobiegać tym masowym pożarom, chronić nasze lasy i różnorodność biologiczną, a przede wszystkim chronić życie w UE i poza nią.*

Komisarz do spraw zarządzania kryzysowego, Janez **Lenarčič**, powiedział: *Pożary lasów stanowią poważne zagrożenie katastrofami dla całej Europy, jak również dla innych części świata. W ciągu ostatnich dziesięciu lat Unijny Mechanizm Ochrony Ludności zareagował w przypadku ponad czterdziestu sytuacji kryzysowych na dużą skalę związanych z pożarami lasów. Zmiana klimatu wydłuża również sezon pożarów lasów o kilka miesięcy, co zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia większej liczby przypadków pożarów lasów dla społeczności europejskich. Jesteśmy zdeterminowani, by zwiększyć wysiłki na rzecz wzmocnienia naszej ogólnounijnej reakcji na pożary lasów, aby pomóc w zapobieganiu pożarom lasów, przygotowaniu się do nich i reagowaniu na nie.*

Komisarz ds. środowiska, oceanów i rybołówstwa, Virginijus **Sinkevičius**, oświadczył: *Zmiana klimatu ma wpływ na długość i intensywność sezonu pożarowego, zagrażając większej liczbie istnień i niszcząc przyrodę. Dzisiejsze sprawozdanie pokazuje, jak druzgocący był ostatni rok, a potwierdzają to dane z tego roku. Komisja Europejska przyjęła nową strategię leśną UE mającą na celu zwiększenie odporności lasów w Europie. Zdrowe i odporne lasy oraz grunty, którymi gospodaruje się w sposób chroniący różnorodność biologiczną i ludzi, mają kluczowe znaczenie dla łagodzenia skutków pożarów lasów. Z tego względu współpracujemy z partnerami i władzami krajowymi, aby ustanowić zapobieganie pożarom lasów na lądzie jako normę.*

Kontekst

[Wspólne Centrum Badawcze](#) w kluczowym stopniu przyczynia się do zmniejszania ryzyka pożarów roślinności w Europie i na świecie poprzez rozwijanie [Europejskiego systemu informacji o pożarach lasów](#) (EFFIS). W ramach [unijnego programu Copernicus](#) i [grupy ekspertów ds. pożarów lasów](#) (EGFF) EFFIS prowadzi stałe monitorowanie sytuacji pożarowej w Europie. Zapewnia ona państwom platformę wymiany dobrych praktyk w zakresie zapobiegania pożarom, zwalczania pożarów, odbudowy i zarządzania pożarami na szczeblu europejskim. System EFFIS był wykorzystywany przez organizacje rządowe i obywateli, a w 2020 r. korzystało z niego prawie 300 000 użytkowników ze 178 krajów. Uzupełnieniem EFFIS jest również [Globalny System Informacji o Pożarach Lasów](#) (GWIS), który rozszerza monitorowanie na cały świat.

[Sprawozdania](#) JRC dotyczące pożarów lasów w Europie, na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej zawierają bardzo kompleksowy przegląd sytuacji w zakresie pożarów lasów. Edycja z 2020 r. zawiera sprawozdania z 33 krajów w przedmiotowych regionach, opisujące krajowe działania w zakresie zarządzania pożarami oraz działania podjęte zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim w trakcie kampanii przeciwpożarowych w tym okresie.

UE aktywnie działa na rzecz zapobiegania pożarom lasów, ochrony lasów, odbudowy różnorodności biologicznej i ratowania życia. W marcu tego roku Komisja opublikowała [nowe wytyczne](#) dotyczące zapobiegania pożarom lasów, zarządzania lasami i roślinnością w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się i nasilenia pożarów oraz skutecznego reagowania na nie. W oparciu o [unijną strategię na rzecz ochrony bioróżnorodności 2030](#), będącą częścią inicjatywy przewodniej [Europejskiego Zielonego Ładu](#) Komisja zaproponowała nową [strategię leśną UE na 2030 r.](#), która intensyfikuje działania na rzecz zapobiegania pożarom lasów i promuje większą odporność na zmianę klimatu.

Więcej informacji:

[Sprawozdanie: Pożary lasów w Europie, na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej w 2020 r.](#)

[Pożary lasów](#)

[Europejski system informacji o pożarach lasów](#) (EFFIS)

[Globalny System Informacji o Pożarach Lasów \(GWIS\)](#)

[Unijny program Copernicus](#)

Kontakty z mediami:

[Johannes BAHRKE](#) (+32 2 295 86 15)

[Sinéad MEEHAN - VAN DRUTEN](#) (+ 32 2 298 40 94)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)